

prima instanță – Iu. Cimpoi
Curtea de Apel Chișinău

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Ministerul Sănătății al Republicii
Moldova,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, prin
care s-a refuzat în primirea acțiunii reconvenționale a Ministerului Sănătății al
Republicii Moldova împotriva societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în
procedura falimentului cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor și a
proceselor-verbale,

c o n s t a t ă :

La 30 septembrie 2014 lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Magic
V.S.”, Ruslan Vasilev a depus cerere de validare a popririi prin care a solicitat
validarea popririi în privința Ministerului Sănătății, încasarea sumei datorate în
mărime de 287 987 lei și o dobândă de întârziere în sumă de 69 314 lei din contul
Ministerului Sănătății în beneficiul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.”.

În motivarea cererii a indicat că, potrivit hotărârii Curții de Apel Chișinău
din 06 iunie 2014, întreprinderea individuală ”Ruslan Vasiliev” a fost numită în
calitate de lichidator al societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” care se află
în procedură de faliment prin valorificarea și lichidarea masei debitoare.

În urma examinării situației economice-financiare a întreprinderii s-a stabilit
că conform datelor contabile Ministerul Sănătății înregistrează față de societatea cu
răspundere limitată ”Magic V.S.”, în proces de faliment o datorie în mărime de
287 987 lei și o dobândă de întârziere în sumă de 69 314 lei.

În total datoria este în sumă de 357 301 lei.

Prin urmare, întru asigurarea integrității masei debitoare și colectării
datoriilor față de debitor în temeiul art. 126 din Legea insolvenței, la 15 aprilie
2014 lichidatorul prin somație a solicitat transferarea sumelor datorate menționate
supra, la contul de acumulare a debitorului societății cu răspundere limitată ”Magic
V.S.” în termen de 5 zile bancare, dar somația a rămas fără răspuns (f.d.2, Vol. I).

La 26 noiembrie 2014 lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.”, Ruslan Vasiliev a depus cerere de concretizare a cuantumului pretențiilor din cererea de validare a popririi prin care a solicitat validarea popririi în privința Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, încasarea datoriei în mărime de 197 273,39 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 65 633 lei, în total suma de 262 906 lei din contul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova în beneficiul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în proces de faliment.

În motivarea cererii de concretizare a indicat că, la 26 iulie 2010 Ministerul Sănătății și societatea cu răspundere limitată ”Magic V.S.” au încheiat contractele de antrepriză nr. W/23/IDA privind executarea lucrărilor de construcție la obiectivul Centrul de sănătate Pîrîta, r-nul Dubăsari, nr. W/25/IDA privind executarea lucrărilor de construcție la obiectivul centrul de Sănătate Ciolacu Nou, r-nul Fălești, nr. W/28/IDA privind executarea lucrărilor de construcție la obiectivul Centrul de Sănătate Lozova, r-nul Strășeni.

Lucrările contractate au fost executate integral și la finalizarea acestora, în conformitate cu Hotărîre Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996 au fost întocmite procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor la Centrul de Sănătate Pîrîta, r-nul Dubăsari, nr. 31-CS din 15 iulie 2011, procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor la Centrul de Sănătate Ciolacu Nou, raionul Fălăști, nr. 27-CS din 07 iulie 2011, procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor la Centrul de Sănătate Lozova, r-nul Strășeni, nr. 25-CS din 06 iulie 2012.

Astfel, au menționat că Comisia de recepție a recomandat recepția lucrărilor cu înlăturarea obiecțiilor consemnate în procesele verbale.

La 27 iunie 2012, 19 iunie 2012 și 25 octombrie 2012 societatea cu răspundere limitată ”Magic V.S.” s-a adresat către Ministerul Sănătății cu cereri privind convocarea comisiilor de lucru pentru recepția finală a obiectivelor, anexînd și actele de înlăturare a obiecțiilor.

Lucrările au fost recepționate, fiind întocmite în acest sens și procese-verbale.

De asemenea, au menționat că, conform pct. 17 din contract, angajatorul a efectuat rețineri la plățile efectuate către antreprenor, în mărime de 10% din prețul contractului. Astfel, fiecare ordin de plată prevedea achitarea parțială a lucrărilor facturate.

În sensul pct. 462 din contract, am mai menționat că, jumătate din sumele reținute se rambursează antreprenorului la semnarea procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor și cealaltă jumătate – la semnarea procesului verbal de recepție finală.

Prin urmare, după recepția finală a lucrărilor, suma plăților reținute și neachitate de Ministerul Sănătății conform contractului de antrepriză constituia suma de 287 987 lei (f.d. 60-61, Vol. I).

În cadrul examinării cauzei lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.”, Ruslan Vasiliev a mai depus cerere de concretizare a cuantumului pretențiilor din cererea de validare a popririi prin care a solicitat validarea popririi în privința Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, încasarea datoriei în mărime de 104 889 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 62 964 lei, în

total suma de 262 906 lei din contul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova în beneficiul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în proces de lichidare (f.d. 83-85, Vol. I).

La 18 mai 2015 Ministerul Sănătății a depus o cerere prin care a solicitat emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie dispusă înștiințarea Consiliului raional Dubăsari despre posibilitatea intervenirii în calitate de reclamant în prezenta cauză (f.d. 112,113, Vol. I).

De asemenea, Ministerul Sănătății a depus cerere prin care a solicitat emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie dispusă înștiințarea Consiliului raional Dubăsari despre posibilitatea intervenirii în calitate de copârț (f.d. 117,118, Vol. I) ori în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 126,127, Vol. I) în prezenta cauză.

La 18 mai 2015 Ministerul Sănătății a depus cerere prin care a solicitat strămutarea pricinii la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată ”Magic S.V.” întreprinderea individuale ”Ruslan Vasiliev” către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, privind validarea popririi la Curtea de Apel Bălți (f.d. 140, 141, Vol. I).

Prin încheierea din 21 aprilie 2015 Curtea de Apel Chișinău a respins cererile înaintate de reprezentantului terțului poprit Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Andrei Șveț cu privire la înștiințarea Consiliului raional Dubăsari și a Consiliului raional Fălești despre posibilitatea intervenirii în calitate de coreclamant în procesul de insolabilitate la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată ”Magic S.V.”, Ruslan Vasiliev cu privire la validarea popririi prin încasarea datoriei de la terțul poprit Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (f.d.152-154, Vol. I).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015 s-a respins cererea cu privire la strămutarea pricinii în altă instanță de judecată de același grad depusă de către reprezentantul terțului poprit, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Andrei Șveț (f.d. 158-160, Vol. I).

Prin încheierea din 20 septembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a respins cererile înaintate de reprezentantul terțului poprit Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Andrei Șveț cu privire la înștiințarea Consiliului raional Fălești, Consiliul raional Dubăsari și Conțiul raional Strășeni despre posibilitatea intervenirii în calitate de copârți în pricina civilă în procesul de insolabilitate la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată ”Magic S.V.”, Ruslan Vasiliev cu privire la validarea popririi privind încasarea datoriei de la terțul poprit Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (f.d. 173-176, Vol. I).

La 29 septembrie 2015 lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.”, Ruslan Vasiliev a depus cerere de concretizare a cuantumului pretențiilor din cererea de validare a creanțelor prin care a solicitat validarea popririi în privința Ministerului Sănătății, încasarea datoriei de 104 889,50 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 74 265,31 lei din contul Ministerului Sănătății în beneficiul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în proces de lichidare (f.d. 179, Vol. I).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău cererea cu privire la validarea popririi înaintată de lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în procedura falimentului, Ruslan Vasilev împotriva terțului poprit Ministerul Sănătății a fost scoasă de pe rol (f.d. 214-216, Vol. I).

La 23 noiembrie 2015 a fost depusă cerere de anulare a încheierii de scoatere de pe rol (f.d. 218, 219 Vol. I).

Prin încheierea din 01 decembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a anulat încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 privind scoaterea de pe rol a cererii cu privire la validare popririi înaintată de lichidatorul societatea cu răspundere limitată ”Magig V.S.” în procedura falimentului, Ruslan Vasilev împotriva terțului poprit Ministerului Sănătății (f.d.227-230, Vol. I).

La 14 iunie 2016 Ministerul Sănătății a depus cerere repetat privind strămutarea pricinii de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de apel Bălți (f.d. 103-106, Vol. II).

Prin încheierea din 29 iunie 2016 Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind strămutarea cauzei (f.d. 112-116, Vol. II).

La 13 septembrie 2016 Ministerul Sănătății a depus cerere reconvențională împotriva societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în proces de lichidare prin care a solicitat constatarea nulității contractului nr. W/23/IDA din 30 iulie 2010 privind reabilitarea Centrului de Sănătate Pîrîta, r-nul Dubăsari, constatarea nulității contractului nr. W/25/IDA din 30 iulie 2010 privind reabilitarea Centrului de Sănătate Ciolacul Nou, r-nul Fălești, constatarea nulității contractului nr.W/28/IDA din 30 iulie 2010 privind reabilitarea Centrului de sănătate Lozova, r-nul Strășeni, constatarea nulității procesului-verbal ale deconectărilor reciproce între societatea cu răspundere limitată ”Magic V. S.” și Ministerul Finațelor – Trezorăria de Stat, Ministerul Sănătății pentru perioada 01 noiembrie 2011- 20 iunie 2014, constatarea nulității procesului-verbal ale decontărilor reciproce între societatea cu răspundere limitată ”Magic V. S.” și Ministerul Finațelor – Trezorăria de Stat, Ministerul Sănătății perioada 01 noiembrie 2011- 20 iunie 2014, constatarea nulității procesului-verbal ale decontărilor reciproce între societatea cu răspundere limitată ”Magic V. S.” și Ministerul Finațelor – Trezorăria de Stat, Ministerul Sănătății perioada 01 noiembrie 2011- 20 iunie 2014 (f.d.121-125, Vol. II).

În motivarea cererii reconvenționale au menționat că, contractul nr. W/231IDA a fost semnat la 30 iulie 2010 iar data terminării lucrărilor de construcție după prelungire a fost 30 martie 2011. Suma inițială a contractului este de 2 286 610 lei. Suma lucrărilor efectuate constituia suma de 2 097 789,44 lei, fiind efectuată o economie de 1 88 820, 56 lei. A fost depășit termenul de terminare a lucrărilor cu 9 luni calendaristice. Astfel, Ministerul Sănătății a solicitat transferarea acestor sume pe contul Ministerului fapt ce nu a avut loc. Ulterior societatea cu răspundere limitată ”Magic V.S.” a anunțat Ministerul Sănătății că și-a sistat activitatea din cauza problemelor de ordin financiar și a solicitat să fie efectuate lucrările de reparație a defectelor din contul plăților reținute.

Cu referire la contractul W/25/IDA a menționat că și la executarea acestui contract societatea cu răspundere limitată "Magic V.S." a depușit cu 9 luni termenul de executare a contractului. Mai mult toate plățile au fost efectuate în termen iar factura fiscală SU 1866564 din 28 decembrie 2011 a fost achitată în baza ordinului de plată nr/ 482 din 30 decembrie 2011.

În ceea ce privește contractul W/28/IDA a menționat că societatea cu răspundere limitată "Magic V.S." a încălcat termenul contractului cu un an și 10 luni, mai mult făcând o economie pe contractul respectiv de 148 011,15 lei. De asemenea a menționat că, factura fiscală nr. SU 1866563 din 28 decembrie 2011 a fost achitată conform ordinului de plată nr. 484 din 30 decembrie 2011.

Totodată, au invocat că, pe toate 3 procese-verbale încheiate între societatea cu răspundere limitată, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății lipsesc semnătura persoanei cu funcție de răspundere din cadrul Ministerului Sănătății (contabilului-șef) și ștampila oficială a Ministerului Sănătății.

În concluzie a menționat că toate actele a cărei contestare se solicită au fost încheiate/întocmite cu încălcarea imperativă a prevederilor legii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016 s-a refuzat în primirea acțiunii reconvenționale a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova împotriva societății cu răspundere limitată "Magic V.S." în procedura falimentului cu privire la consemnarea nulității absolute a contractelor și a proceselor-verbale (f.d.174-180, Vol. II).

În motivarea încheierii Curtea de Apel Chișinău a indicat că, Ministerul Sănătății nu a invocat nici un temei prevăzut de art. 173 Codul de procedură civilă. Mai mult ca atît cauza respectivă se află pe rol în instanța de judecată din anul 2014, cauza fiind la faza examinării în fond, iar pîrîtul are dreptul să înainteze acțiune reconvențională pînă la începerea dezbaterilor judiciare.

Totodată, Curtea de Apel a motivat că cauzele respective nu sunt conexe, iar pîrîtul poate înainta un proces separat în vederea apărării drepturilor sale.

La 11 octombrie 2016 Ministerul Sănătății a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016 cu soluționarea problemei în fond.

De asemenea, a indicat că, motivele de fapt și de drept al recursului le va invoca după luarea cunoștinței cu motivarea încheierii (f.d.182,183, Vol. II).

La 08 noiembrie 2016 Ministerul Sănătății a depus recurs motivat prin care a solicitat casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016 cu pronunțarea unei decizii prin care să fie dispusă primirea spre examinare a cererii reconvenționale înaintate de Ministerul Sănătății.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, potrivit art. 173 din Codul de procedură civilă pîrîtul poate depune cerere reconvențională în cazul în care admiterea integrală sau parțială ar exclude totalmente acțiunea inițială.

Astfel, societatea cu răspundere limitată "Magic S.V." a depus cerere de validare a popririi iar Ministerul Sănătății a solicitat constatarea nulității contractelor în baza cărora se solicită validarea popririi.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet de 3 judecători, pe baza dosarului

și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul și a casa încheierea instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, să admită recursul și să caseze integral încheierea.

În conformitate cu art. 172 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pînă la începerea dezbaterilor judiciare, pîrîtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială. Alineatul (2) al articolului în cauză prevede că, intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii.

Respectiv, acțiunea reconvențională este și ea o acțiune civilă, care este înaintată de către pârât în cadrul unui proces deja pornit, în scopul de a se apăra împotriva acțiunii principale sau pentru că acțiunea reconvențională este conexă prin temeii cu acțiunea inițială.

Prin urmare, acțiunea reconvențională este element indispensabil al accesului la justiție a pîrîtului garantat prin depunerea cererii reconvenționale.

Fiecare justițiabil are dreptul să prezinte în fața unei instanțe orice contestație referitoare la „drepturile și obligațiile sale cu caracter civil”. Astfel, art. 6 § 1 consacră „dreptul la instanță”, între care dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, constituie un aspect (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 36). *„Dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut: drepturile pot da naștere la limitări, dar nu pot restricționa accesul liber al unui individ într-un mod sau pînă la un punct astfel încât dreptul să fie afectat în însăși esența sa* [Philis împotriva Greciei, pct. 59; De Geouffre de la Pradelle împotriva Franței, pct. 28; și Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 229].

În speță, lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.”, Ruslan Vasiliev a depus cerere de de validare a creanțelor prin care a solicitat validarea popririi în privința Ministerului Sănătății, încasarea datoriei de 104 889,50 lei și a dobînzii de întîrziere în mărime de 74 265,31 lei din contul Ministerului Sănătății în beneficiul societății cu răspundere limitată ”Magic V.S.” în proces de lichidare.

Creanța reiese din contractele de antrepriză nr. W/23/IDA privind executarea lucrărilor de construcție la obiectivul Centrul de sănătate Pîrîta, r-nul Dubăsari, nr. W/25/IDA privind executarea lucrărilor de construcție la obiectivul centrul de Sănătate Ciolacu Nou, r-nul Fălești, nr. W/28/IDA privind executarea lucrărilor de construcție la obiectivul Centrul de Sănătate Lozova, r-nul Strășeni.

Ulterior, Ministerul Sănătății a depus cerere reconvențională prin care a solicitat, constatarea nulității contractului nr. W/23/IDA din 30 iulie 2010 privind reabilitarea Centrului de Sănătate Pîrîta, r-nul Dubăsari, constatarea nulității contractului nr. W/25/IDA din 30 iulie 2010 privind reabilitarea Centrului de Sănătate Ciolacul Nou, r-nul Fălești, constatarea nulității contractului nr. W/28/IDA din 30 iulie 2010 privind reabilitarea Centrului de sănătate Lozova, r-nul Strășeni,

constatarea nulității procesului-verbal ale deconectărilor reciproce între societatea cu răspundere limitată "Magic V. S." și Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat, Ministerul Sănătății pentru perioada 01 noiembrie 2011- 20 iunie 2014, constatarea nulității procesului-verbal ale decontărilor reciproce între societatea cu răspundere limitată "Magic V. S." și Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat, Ministerul Sănătății perioada 01 noiembrie 2011- 20 iunie 2014, constatarea nulității procesului-verbal ale decontărilor reciproce între societatea cu răspundere limitată "Magic V. S." și Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat, Ministerul Sănătății perioada 01 noiembrie 2011- 20 iunie 2014.

Respectiv, au solicitat constatarea nulității contractelor în temeiul cărora s-a născut creanța.

Potrivit art. 173 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, judecătorul primește acțiunea reconvențională dacă admiterea ei exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale.

În cazul respectiv, cauzele respective nu numai că sunt conexe dar sunt indispensabile una față de alta, examinarea cărora ar duce la examinarea mai rapidă a cauzei și la evitarea pronunțării unor hotărâri care nu se vor putea concilia.

De asemenea, Codul de procedură civilă stabilește că cererea reconvențională poate fi depusă pînă la începerea dezbaterilor judiciare, iar în cazul art. 173 alin. (1) lit. b) pînă la finalizarea examinării pricinii în fond.

În conformitate cu art. 211 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cadrul examinării pricinii în fond, președintele ședinței este obligat să creeze condiții pentru ca participanții la proces să-și expună considerentele referitor la circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii, să facă completări și să prezinte probe în condițiile prezentului cod. În acest scop, judecătorul trebuie, după caz, să elucideze împreună cu participanții la proces circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și să cerceteze probele din dosar. Articolul 232 din Codul de procedură civilă prevede că, după examinarea tuturor probelor, președintele ședinței de judecată precizează dacă participanții la proces și reprezentanții acestora solicită completarea materialelor din dosar. Dacă nu se fac astfel de cereri, președintele declară finalizarea examinării pricinii, instanța trecând la susțineri orale.

Conform proceselor verbale, instanța de judecată nu a finalizat examinarea pricinii în fond, respectiv cererea reconvențională a fost depusă în conformitate cu prevederile art. 172 din Codul de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs, a constatat că, Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat circumstanțele cauzei și a refuzat neîntemeiat primirea cererii reconvențională, afectând în substanță accesul la justiție a pârâtului.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ministerul Sănătății și a casa încheierea instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare de la stadia primirii cererii reconvenționale.

În conformitate cu art. 427 lit. b) art.428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, prin care s-a refuzat în primirea acțiunii reconvenționale a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova împotriva societății cu răspundere limitată "Magic V.S." în procedura falimentului cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor și a proceselor-verbale, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinare de la stadia primirii cererii reconvenționale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Copia corespunde originalului

Dumitru Mardari